

Alvesta kommun

Beslut för gymnasiesärskola

efter prioriterad tillsyn i Hagaskolan
belägen i Alvesta kommun

Tillsyn i Hagaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Alvesta kommun under våren 2015. Hagaskolan besöktes av Skolinspektionen den 28 april 2015 och den 29 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det saknas nationell statistik avseende kunskapsresultat för gymnasiesärskolan i Alvesta kommun. Det finns inte heller någon samlad uppföljning av kunskapsresultat på skolnivå. Rektor uppger att de enskilda eleverna uppnår uppsatta mål.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-11-06
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-11-06

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att gymnasiesärskolan i Alvesta kommun behöver förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete. Det saknas en tydlig uppföljning bortom den enskilda eleven gällande vilka resultat som uppmätts vid skolenheten. Skolan brister även i att analysera sina resultat vilket medför att det inte finns någon koppling mellan de insatser som genomförs exempelvis gällande de mål som skolan valt att prioritera, och de behov som föreligger. För att vidareutveckla skolan och därigenom förbättra den samlade måluppfyllelsen är det angeläget att skolan har system för att synliggöra de resultat som uppmätts och att analys av dessa ligger till grund för de insatser som genomförs. I detta arbete ingår att analysera om den undervisning som erbjuds bedrivs på ett sådant sätt att det ger eleverna bästa möjliga förutsättningar att nå uppsatta mål och fortsätta utvecklas vidare och nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alvesta kommun att **senast den 5 oktober 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Alvesta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att elevhälsan främst används till ett hälsofrämjande och förebyggande arbete för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framgår att skolans elevhälsoteam nyligen startats upp och att de håller på att arbeta fram fungerande rutiner för hur elevhälsoarbetet ska bedrivas på skolan. Såväl elevhälsan som rektor uppger att det tidigare inte funnits ett stadigvarande elevhälsoteam som arbetat mot denna målgrupp elever och att det därmed finns ett ackumulerat behov av deras insatser. Av intervjuerna med rektor och elevhälsan framgår vidare att man som en konsekvens därav nu försöker "komma i kapp" och att det ännu endast finns tidsmässigt utrymme för akuta ärenden, medan det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ännu inte hunnits med.

Utredningen visar utifrån ovanstående att elevhälsan inte främst används hälsofrämjande och förebyggande och Skolinspektionen bedömer därför att gymnasiesärskolans elevhälsoarbete inte i alla delar motsvarar skolförfattningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Alvesta kommuns verksamhet vid gymnasiesärskolan inte motsvarar författningarnas krav finns skäl att förelägga Alvesta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att rätta till bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i från lärande som sker på arbetsplats (APL). Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Alvesta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (för utbildning som påbörjats för 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2.

Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.

Se till att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga förbättringsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska rektorn följa upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras. Vidare ska rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga förbättringsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna. Rektorn ska även planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Vid intervjuer med lärare framkommer att skolan vanligen dokumenterar elevernas progression utifrån uppsatta mål i en individuell utvecklingsplan. Enligt de intervjuade lärarna efterfrågar inte rektor några resultat från dem och det är de intervjuade lärarnas uppfattning att det utöver uppföljning av de enskilda eleverna inte görs någon samlad uppföljning på skolenhetsnivå. De intervjuade lärarna uppger vidare att det upprättas en kvalitetsredovisning, men att denna är generellt skriven utifrån övergripande kommunala mål, och att man vanligen inte berör undervisningen i denna dokumentation. Av intervjun med lärarna framkommer också att skolan har uppsatta mål som de arbetar med och att dessa mål ofta återkommer och att de även tidigare haft dessa som prioriterade områden då dessa mål uppges vara viktiga att alltid arbeta med. Av intervjun framkommer också att det inte finns någon tydlig koppling mellan skolans prioriterade mål och de behov som finns inom verksamheten.

Elevhälsoteamet bekräftar lärarnas utsagor gällande att prioriterade mål ofta återkommer och uppger att de inte är säkra på hur länge de egentligen arbetat med det mål som är uppsatt för innevarande läsår. Elevhälsoteamet kan inte heller ge ett tydligt svar på om detta mål följts upp på något sätt då man tidigare arbetat med det, eller om det ska följas upp och utvärderas under innevarande läsår. Elevhälsoteamet uppger vidare att det under innevarande år inte finns någon direkt koppling mellan det prioriterade målet och de behov som finns på skolan.

Rektor bekräftar ovanstående utsagor. Rektor uppger att resultat vanligen följs upp på individnivå, men att det inte finns någon samlad uppföljning på skolenhetsnivå. Rektor uppger att dokumentation sker i den enskilda elevens individuella utvecklingsplan, men att det inte finns någon etablerad rutin att skicka in resultaten till rektor. Av intervjun med rektor framkommer att hon med hänvisning till att gymnasiesärskolan nyligen tillfogats hennes uppdrag börjat titta på elevernas individuella utvecklingsplaner och att hon sett att skolan behöver arbeta med att få en större systematik i sin dokumentation så att de kan användas som ett tydligare underlag för ett systematiskt kvalitetsarbete. Rektor uppger att kunskapsresultat vanligen inte analyseras inom gymnasiesärskolan, och att det finns en svårighet genom att de mål som satts upp för eleverna inte alltid är så tydligt formulerade. Av intervjun framgår också att rektor påbörjat ett arbete med att skapa en struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete, men att en centralt initierad fortbildningsinsats tagit mycket tid vilket gjort att det varit svårt att fullfölja detta arbete. Rektor uppger även att hon nyligen fått information gällande en ny modell för systematiskt kvalitetsarbete som ska tas i bruk under hösten 2015.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete som benämns läroplansuppföljning. Denna omfattar såväl grundsärskolans båda enheter som gymnasiesärskolan i Alvesta. Denna dokumentation saknar uppgifter rörande vilka kunskapsresultat som uppmätts inom gymnasiesärskolan. Det finns inte heller någon analys av förbättringsområden, eller beslut om förbättringsåtgärder som gäller gymnasiesärskolan.

Utredningen visar att det saknas en samlad uppföljning av skolenhetens resultat samt analys av dessa. Det saknas därmed också underlag för beslut om förbättringsåtgärder vilket även visar sig i det faktum att det inte finns någon uttalad koppling mellan skolans prioriterade mål och de behov som föreligger vid skolenheten. Utredningen visar också att det saknas dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, såväl skolenhetens samlade resultat, som analys av förbättringsområden och beslut om förbättringsåtgärder. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att gymnasiesärskolans systematiska kvalitetsarbete inte motsvarar skolförfattningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Alvesta kommuns verksamhet vid Grönkullaskolan inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Alvesta kommun att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder och rätta till bristerna.

Övriga bedömningsområden***Undervisning och lärande***

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärn timer och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar. Efter avslutad utbildning på nationella och individuella program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever.

Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Josefine Esbjörnsson
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Hagaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2

2015-06-23

12 (12)

Dnr 43-2015:3584

Bilaga 2: Fakta om Hagaskolan

Gymnasiesärskolan i Alvesta kommun har sina lokaler på Hagaskolan. Läsåret 2014/2015 erbjuds utbildning på det individuella programmet, både inom den "äldre" och den "nyare" gymnasiesärskolan. Totalt omfattar verksamheten 6 elever.

Skolan leds av en rektor som även ansvarar för grundsärskolan i kommunen. Gymnasiesärskolan har vid tidpunkten för tillsynen nyligen tillförts rektors uppdrag.